

BRAĆA PO ORUŽJU

Šćap i Đole. Hrvat i Srbin. Ili kako oni za sebe kažu branitelji Dubrovnika. Ništa više. Životi su im se povezali još za vrijeme školovanja, potom su prije 12 godina došli u Dubrovnik i zaposlili se u MUP-u. A onda je došla ova ratna godina i njih dvojica su se priključili obrani grada. Njihove su priče ratne, kao i ova godina, a kada pričaju, međusobno se dopunjuju... jer, ako po ničem drugom, oni su braća po oružju.

Đoko: ... E, doživljaji su nam divni. Poslali jednom nas 40 na Pobrežje gdje smo držali liniju. Nismo se mogli ni ukopati. Bilo je tada neko primirje, ali oni su nas gadali iz automatskog oružja...

Šćap: ... Zadnji dan kada nam je morala doći smjena, oni su ti izvršili minobacački napad, čuj, moraš se skloniti i naši dečki su otišli u neku špilju od 80 metara. Unutra su se zavukli. U isto to vrijeme njihova je pješadija prišla našim položajima i počela ih tući. Naša je zadaća bila da izvučemo dečke, jer oni su u špilji i ne mogu van zbog mina koje padaju, ali i njihove pješadije koja je iznad rupe na 50 metara. U isto to vrijeme, jer oni imaju tog oružja koliko hoćeš, počeli su tući po našem pripremljenom položaju. I tumbaju ti oni nas koji smo trebali pomoći našim dečkima. Nismo mogli doći svi. Pola je, pola nije. Držali smo se do 10 sati uvečer, a oni tuta forza minobacačima po nama. Samo šiba... šiba bez predaha. Tu vidimo da smo tanki i povučemo se do jedne naše kuće, a oni, kao da nas čitaju. To su bili direktni pogotci. Bili smo u mišjoj rupi. Ne možeš van, a moraš jer ako dočekaš jutro, doći će njihova pješadija...

Đoko: ... Sutradan smo se uspjeli povući, a kada smo došli u grad čujemo na titogradskom radiju kako su oni odbili napad 2.000 ustaških bojovnika, te da su rasturili četiri minobacačka gnijezda. A mi ti ništa od tog naoružanja nismo imali...

Šćap: ... Tražili smo mi i pomoć, ali se prvog nisu mogli skupiti, a kasnije probiti. Mi smo ti se pješke povlačili, a tek dole, ispod brda nas je čekao oklopnijak. A tumbali su nas cijeli put...

Đoko: ... Ima preko i naših kolega. Da li su na prvim linijama, ne znam, ali prešli su na drugu stranu...

Šćap: ... I to je ono što nas drži. Mi branimo svoje kuće, a ako oni dodu, mi smo gotovi. Mogu se ja obući u civilku, ali on kaže, gdje si prika, he, he...

Đoko: ... Mi smo za njih ustaše. Da ustaše. Ja sam ti pravoslavac. Srbin. Razumiš? I to je ono što najviše boli. Mogu mi sve reći, ali da sam ustaša... A znam da mi je kuća u Novoj Gradiški spaljena. S majkom se nisam čuo, ima tri mjeseca. Da ja ustaša...

● Pomiješani položaji

Šćap: ... A bilo je tih doživljaja još, kada je ono bila velika konfuzija, kada smo pomiješali položaje...

Đoko: ... U Čilipima, idemo mi prema Moluntu. Mi natrag, a ono jedan čuči i viče: Stoj! A ja od njega na dva metra. Ja njega za pušku i otmem mu je. Ja ležim na njemu, stari moj. Na mogu ga ubiti. Pitam ga: Odakle si? Iz Pljevalja. Kako se zoveš? Naser. I kažem ja njemu da bježi s nama, on da hoće. Onda nas je netko

30 metara osvjetlio... Kažem mu da bježi... Rafalom ga sasjeklo...

Šćap: ... To je bila živa konfuzija. Mi smo išli gdje nismo trebali. Shvaćaš? I mi smo ti prolazili kraj armijskog tenka. Pošli mi tamo, a ono tenkovi...

Đoko: ... Nama je jedan potpukovnik glavom garantirao da tu nema vojske. Na dva kamiona s puškomitraljezima idemo ti mi. Ja prvi. I vidim tenk. Vozimo bez svjetala. Govorim svom kolegi Nikši: Vidi tenk, a on meni kaže da su to gardisti. I oni meni ablanduju. Ovaj izlazi van. Ja ablandujem njima, čovječe... A ono vojska... Izašao sam... Puška mi stoji u ruci... Repetiram... A onaj tamo maše mi baterijom. Pita: Tko ide? Đoko! Veli on: Dodi vamo... Bilo je ili on mene, ili ja njega. Rafalom sam ga... I onda bježi...

Šćap: ... Onda su nas tukli nekim raketama s kojim gadaš na 30 metara...

Đoko: ... Jednom sam ti se provlačio kroz obruč i plivao sam ti pet milja. U normalnim vremenima to nikad ne bih mogao, e stari moj...

Šćap: ... Da li nas je strah u borbi? Da. Jednom riječju, da. Ne strah, umire se, ali suzbijaš ga kada vidiš druge oko sebe. Kada si sam više te je strah...

Đoko: ... Granate padaju. I onda ja u tom trenutku razmišljam: Samo da ne padne na mene. A kada sve prođe i razmišljam kako je sve teklo, onda me uhvati strah...

Šćap: ... Pazi, nema straha od borbe. Toga ne. Nego ono što Đoko priča. Kada počnu s onim bestrzajnim topom... Ne čuješ ih kada opale, ni kada dolete. Jedino kada eksplodira. Minobacače čuješ, rade fijuuuuu. Tu nema problema. Ali bestrzajci - samo šišne...

Đoko: ... Oni opale šest granata, a onda je minut i pol pauze. Taj minut i pol mi koristimo da pronademo bolje sklonište. I molim Boga da te ne pogodi...

Šćap: ... A dok se s ovim puca (pokazuje na automatsku pušku), to je pjesma...

Đoko: ... Ma ništa, njih se ne bojim...

● Ulične borbe

Šćap: ... Može te pogoditi zalutali metak. Jedino je na Čuki, tako smo je zvali, bilo gadno. Do njihovog položaja je bilo možda 300 metara. Svaki dan smo se gledali. Tu smo mi bili na puškomitraljezu, i njih preko smo bacali iz takta. Kada su mislili da je najbolje za akciju, mi bi njih malo potprašili. Ali morali smo se povlačiti. Digli smo u zrak prolaz u Dupcu i jedan most. To su bile stravične detonacije. I onda oni opet po nama. Lagano smo se povlačili, a kada su počeli tumbati po nama, to nas je ubrzalo. I tek što smo došli u podnožje brda, neke njihove jedinice već su bile na našim bivšim položajima. Tako smo se probili do grada...

Đoko: Sada nemamo kuda. Ostaju samo ulične borbe. Nadam se da neće, želimo da se sve ovo riješi mirnim putem. A u uličnim borbama oni ne bi imali nikakvih izgleda. Ne bi mogli tući

● Šćap i Đole, Srbin i Hrvat, braća po oružju, trenutno branitelji Dubrovnika, gdje su se doselili prije 12 godina i zaposlili u MUP-u, a onda je stigao rat

Šćap i Đole brane grad

Snimio R. KALČIĆ

minobacačima po svojim jedinicama koje bi došle do grada. A mi poznamo svaki dio grada. Međutim, ja još uvijek vjerujem da će se naći neko političko rješenje...

Šćap: ... Moraš biti oprezan. Ne izazivati incidente. Htio: ne htio, tu su. I ako ih izazoveš znaš da su tenkovi tu, topovnjače su tu, topovi isto. Imaju sve koordinate. Uzme mapu, uzme kartu, šestar, izmjeri i zum, zum, zum - bum. Svaka pogađa. Ali, ako dodu...

Tako pričaju Šćap i Đoko. Dodaju još da bi netko trebao brinuti zašto se mnogi besposleno šecu Stradunom, zašto obrana grada nije ranije organizirana... Svejedno, oni Dubrovnik brane. Đoko i Šćap. Braća po oružju.

Sanjin KUREVIĆ